

ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΣΥΝΕΙΡΜΟΙ ΓΙΑ ΤΕΣΣΕΡΙΣ ΤΑΙΝΙΕΣ

Ναζισμός, Φυλετική Αντιπαλότητα, Δικαίωμα στην Ευθανασία, Δικαίωμα στην Έκτρωση.

Τέσσερις ταινίες, τέσσερα μεγάλα ερωτηματικά, τέσσερα στοιχήματα ζωής που έχει την ευκαιρία ο πλανήτης, να κερδίσει, να χάσει ή και να πιάσει φιλό γαζί. Πού τείνει η πλάστιγγα αυτού του άνισα σκηνοθετημένου νοσηρού τζόγου; στους «παίκτες» ή στους «γκρουπιέρηδες»; Εγώ θα 'λεγα ότι εν δυνάμει προς τους παίκτες. Είναι και οι πολλοί, ρισκάρουν και περισσότερα. Δε μπορεί να μη διακρίνουμε όμως, πόσο προσηλωμένοι είναι οι γγκρουπιέρηδες, στο να πάρουν την παρτίδα και την μίζα της (υλική, ηθική, κυριαρχική), πόσο η αποφασιστικότητα και τα «τερκαστά» τους καταφέρνουν να ρυμουλκήσουν κι αρκετούς από τους παίκτες με το μέρος τους. Η ζυγαριά εδώ και καιρό ανεβοκατεβαίνει χωρίς οριστική κατάληξη....το παιγνίδι όμως παίζεται ακόμη. Οι τέσσερις πρόσφατες ταινίες του Ομίλου φίλων κινηματογράφου Λευκωσίας, το καταγράφουν αυτό, με αισθητή την αντικειμενική ευαισθησία που τες διαπνέει. Δίνουν έκφραση και στο συλλογισμό και στην ψυχολογία και στα γιατί των παικτών που συνωστίζονται πίσω από τους «κακούς»γκρουπιέρηδες. Ταυτόχρονα στέκονται με τρυφερότητα και μια διακριτική, πέρα για πέρα δικαιωμένη, εύνοια πλάι από τους άλλους παίκτες. Αυτούς που συνεχίζουν να θέλουν (δύο ολόκληρους αιώνες και κάτι χρονάκια μετά το 1789) τα βασικά, (όχι του σοσιαλισμού) αλλά της «υποτίθεται» ήδη δεδομένης δημοκρατίας : ελευθερία /δικαιοσύνη /αλληλεγγύη / ισότητα για τους ίδιους αλλά και για τους υπόλοιπους. Και που η αντίληψη τους για τα ανθρώπινα, ατομικά, συλογικά, δικαιώματα δεν «κατεβάζει τα ρολά» στην αυλόπορτα του δικού τους «σπιτιού».

Η ΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΧΙΤΛΕΡ

Οι τελευταίες στιγμές ενός «τέρατος» και της «αυτοκρατορίας» γύρω, που του επέτρεψε να υπάρξει και να «μεγαλουργήσει». Μέσα στην καταπακτή του, κάπου στο Βερολίνο, ανθρώπινες στιγμές, συχνές διαύγειες τρυφερότητας, απλά συναισθήματα, κοινά, όπως και οποιουδήποτε από μας. Σε στιγμές εξάρσεων όμως, ξεχειλίζει η δαιμονισμένη τρέλα ενός ασίγαστου μίσους, που ζητά τυρρανικά σχεδόν αυτοκαταστροφικά λύτρωση. Και η ανάμνηση ενός άλλου φιλμ αναδύεται αβίαστα από τη μνήμη... Στρατόπεδο συγκέντρωσης Άουσβιτς, αξιωματούχοι του Χίτλερ ακούνε κλασική μουσική πνιγμένη στην μελαγχολία . Συγκλονίζονται και δακρύζουν. Η ανθρώπινη υπόσταση τους, μας γεννά αμηχανία. ΟΜΩΣ , λίγη ώρα αργότερα οι ίδιοι άνθρωποι, χτυπούν απάνθρωπα μέχρι θανάτου μια νεαρή μητέρα, γιατί δεν μπορεί να διαλέξει ποιο από τα δύο αγοράκια της, θα πάει στο κρεματόριο και ποιο όχι. Από πού πηγάζει ψυχολογικά αυτό το σχιζοφρενικό/ αλλοπρόσαλλο/ πάθος; Από πού τρέφεται; Εξωφρενικό, αλλά το βλέπουμε ακόμα και σήμερα να αναδύεται, από ένα όχι μικρό κομμάτι του πληθυσμού των πρώην θυμάτων τους, ενάντια στους Παλαιστίνιους. Αυτοί με την ίδια ψυχαναγκαστική επανάληψη και αποστερημένοι από οποιασδήποτε άλλη μορφή υπεράσπισης της ζωής τους, ξεσπούν τυφλά ενάντια στους σημερινούς Ισραηλίτες και χθεσινούς «καταραμένους των στρατοπέδων». Η συλλογική κακοποίηση πληθυσμών (ας θυμηθούμε την ταπεινωτική συνθήκη του πρώτου παγκοσμίου πολέμου σε βάρος του γερμανικού πληθυσμού, που τους ρούφησε τεράστια κομμάτια από την γη τους, και τους επέβαλε αφαιμακτικούς φόρους) γεννά συλλογικά δαιμόνια. Κι αυτά στην έλλειψη άλλων εναλλακτικών δρόμων, διαλέγουν την τυφλή γενικευμένη εκδίκηση που σχεδόν πάντα καθοδηγείται από τα χαμηλότερα ανθρώπινα ένστικτα.

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ ΡΟΥΑΝΤΑ

Άνθρωποι της ίδιας χώρας με παλιά, κοινή ιστορία και κοινό πολιτιστικό υπόβαθρο, στην ίδια γεωγραφία από καιρό, γίνονται μάρτυρες αλλά και συμμετοχοί σε μια τρέλα που τους κατακαίει συθέμελα. Οι Τούτσι και οι Χούτου. Σε μια ακόμη τεχνητή χώρα, αποικιοκρατικό κατάλοιπο από τα

πολλά της Αφρικής, πού καταρρέει σαν ντόμινο στην πρώτη ριπή αέρα.. Η ταινία δεν το εξετάζει κοινωνικά ή ιστορικά, ούτε οικονομικά, είτε ταξικά, δεν εστιάζει στες αιτίες. Κάποια αδέσποτη ατάκα στο έργο μόνο, βάζει το στόμα κάποιου να αναμασά « οι Τούτσι είναι τόσο μισητοί στους Χούτου γιατί υπήρξαν τα προηγούμενα «χαϊδεμένα» των αποικιοκρατών οι οποίοι αποφάσισαν να τους ξεδιαλέξουν από τον υπόλοιπο πληθυσμό, στη βάση κυρίως των πιο λεπτών και λιγότερο νέγρικων χαρακτηριστικών τους». Το απόλυτα σίγουρο είναι ότι η απάντηση είναι πολύ πιο σύνθετη. Η ταινία όμως βαθιά ανθρώπινη, βάζει στο κέντρο έναν άνθρωπο που στην αρχή δεν σου γεμίζει καθόλου το μάτι (προφίλ καριερίστα, βολεμένου πού φλερτάρει με τους λογής-λογής καθεστωτικούς) που όμως μέσα από την προσωπική του εμπειρία (Χούτου ό ίδιος παντρεμένος με Τούτσι) ανακαλύπτει την ανθρωπιά του και τα καλά του στοιχεία. Ένας άνθρωπος επιτρέπει στη συνείδηση του να ξεμουδιάσει και να κάνει τη διαφορά Όχι για τον καταδιωγμένο πληθυσμό στη χώρα του, ούτε φυσικά για τη ρίζα του προβλήματος, αλλά τουλάχιστο γι' αυτούς που καταφεύγουν κοντά του. Σώζει πάνω από χίλιους ανθρώπους της αντίθετης φυλής από βέβαιο αφανισμό.

Πάλι και σ' αυτή την ιστορία που είναι επίσης πραγματική, δεν ήταν δυνατό να μην προσέξουμε, το ίδιο ασίγαστο μίσος να μετατρέπει κομμάτια του πληθυσμού σε λυσσασμένα σκυλιά, έρμαια στην προπαγάνδα των «γκρουπιέριδων» τους, να κατασπαράζουν τες σάρκες αμάχων. Πάλι αυτή η τεράστια ανεξάντλητη δεξαμενή καταπιεσμένων «ελλείψεων» και συσσωρευμένης οργής, που στρέφεται σε λάθος στόχους, με λάθος τρόπους και συχνά στη λάθος στιγμή. Αν δεν ήταν τόσο αιμοβόρο θα μπορούσαμε να το πούμε και σχεδόν παιδιάστικο.

Η ΘΑΛΑΣΣΑ ΜΕΣΑ ΜΟΥ

Το δικαίωμα κάποιου να διαλέγει το πώς και το πότε πεθαίνει και η υποχρέωση του κοινωνικού συνόλου να του παραχωρεί τα μέσα για να το πραγματοποιήσει.

Η ευθανασία σαν ελεύθερη επιλογή κάποιου που θέλει να ξεφύγει από τα δεσμά μιας ύπαρξης που δεν ανέχεται πια. Τόσο λογικό, τόσο αξιοπρεπές, τόσο δίκαιο και όμως κτυπιέται από παντού.

Αυτό που κράτησα περισσότερο είναι το εξής: Δύο γυναίκες που τον συντροφεύουν στα τελευταία του βήματα. Η μια , απλή, λαϊκιά, με τσούρμο δοτές προκαταλήψεις για την ζωή και τον θάνατο. Η άλλη, ψαγμένη, φιλοσοφική, με δουλεμένες απόψεις για πολλά, ανάμεσα τους και η ευθανασία. Ποια προχωρά με συνέπεια ως το τέλος και ποια διστάζει; Μα αυτή ακριβώς πού δεν αναμέναμε. Η λαϊκιά, που αφού βίωσε από κοντά τον τραγικό της ήρωα, αφού ψηλάφισε με αγάπη την βαθιά του επιθυμία να φύγει, κατάφερε να σταθεί πάνω από όλους τους φραγμούς της. Αυτή απ' όλους, του στρώνει τον δρόμο για να δραπετεύσει, από την φυλακή που 30 χρόνια αποτελούσε τη ζωή του.

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΗΣ ΒΕΡΑ ΝΤΡΕΙΚ

Καταπιάνεται με άλλο ένα καυτό και άλυτο ακόμα κοινωνικό θέμα. Το πολύ φυσικό σχεδόν βιολογικό δικαίωμα μιας γυναίκας να ορίσει το κορμί της και να είναι η κύρια μέτοχος στην απόφαση για το αν, πότε και με ποιον φέρνει στον κόσμο ένα καινούριο άνθρωπο, με τον οποίο θα δεθεί ισόβια και στον οποίο θα λογοδοτεί καθημερινά αν καλά έπραξε ή όχι.

Το κεντρικό άτομο σ' αυτή την ιστορία είναι η Βέρα, μια καλόκαρδη, αισιόδοξη γυναίκα του 1950, που αγαπά τη ζωή, αλλά δε διστάζει να κάμνει παράνομες εκτρώσεις χωρίς ηθικά διλήμματα, αλλά και χωρίς πληρωμή, στα κορίτσια που δε μπορούν διαφορετικά.

Κτυπητή η εικόνα της νεαρής κοπέλας από «σπίτι», που με την μεγαλύτερη ευκολία και χωρίς να κολλά στους νόμους και τους περιορισμούς πού ισχύουν για τες πολλές άλλες , κάνει την εκτρωσούλα της, στη κλινική ξενοδοχείου, σε δωμάτιο με τζάκι + σοκολατάκια και με μια προσωπική

νοσοκόμα δίπλα να προστρέχει σε κάθε της ανάγκη.

Ο σκηνοθέτης συνειδητά αφήνει ελεύθερο τον θεατή να αποφασίσει αν είναι υπέρ η κατά, γιατί όπως λέει «η δουλειά του δεν είναι τα εύκολα συμπεράσματα αλλά το να θέτει ερωτήματα» Και αυτή είναι μια θέση.

Δεν το κρύβω όμως ότι όλα μου τα κύτταρα και πιστεύω και διάφορων άλλων από τους θεατές, χρειάζονται να ακούσουν λίγο την πρωταγωνίστρια (που φυλακίζεται τελικά) να υπερασπίζει αυτό που έκαμνε τόσο συνειδητά. Να τα βάζει έστω λίγο, με την κατεστημένη υποκρισία, αυτών που έτσι κι αλλιώς είναι υπεράνω των απαγορεύσεων που οι ίδιοι επιβάλλουν στους πολλούς άλλους, και που συχνά οι «πληθωρικά» προνομιούχες ζωές τους, είναι η ρίζα του κακού για τη ζωή πολλών απ' αυτά τα αγέννητα παιδιά που <νοιάζονται τόσο> και που τελικά έχουν την ατυχία να γεννηθούν.

Z. Ευριπίδου

[Φάλιες, Ελευθεριακό Δίκτυο στην Πόλη \(Ομάδα\), Δεκαετία 2000-2009, 2005](#)

From:
<https://movementsarchive.org/> - Κυπριακό Κινηματικό Αρχείο
Cyprus Movements Archive
Kıbrıs Sosyal Hareket Arşivi

Permanent link:
https://movementsarchive.org/doku.php?id=el:magazines:falies:falies_online1:5movies

Last update: **2025/07/15 13:46**

